

34073, II, C, f

Letopis
NÁRODNE ČITALNICE

v
Ljubljani

začetkom leta

1893.

Založila Národná Čitalnica, — Tisk J. Blasnikov.

Letopis
NÁRODNE ČITALNICE

v

Ljubljani
začetkom leta
1893.

Založila čitalnica.
Tisk J. Blaznikoviĥ naslednikov v Ljubljani.

Čitalniški odbor

začetkom leta 1893.

Predsednik: dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol, primarij, dež. poslanec, obč. svetovalec in hišni posestnik.

Podpredsednik: dr. Gregorič Vinko, primarij, itd.

Tajnik in knjižničar: Lah Evgen, mag. konc. pristav in tajnik „Matice Slovenske“.

Blagajnik: Pirc Karol, c. kr. realski profesor.

Odborniki :

Dečman Anton, trg. pomočnik in hišni posestnik.

Drenik Franc, glavni zastopnik zavar. „New-York“.

Plantan Ivan, c. kr. notar.

Ravnihar Franc, dež. knjigovodja, obč. svetovalec in posestnik.

Skabernè Avgust, trgovec, trgovinske zbornice svetovalec in posestnik.

Soss Friderik, trgovec in posestnik.

Šuklje Henrik, drd. med. in bolniški sekundarij.

Imenik društvenikov.

a) Častni društveniki:

- dr. Rački Franc, kanonik, itd. v Zagrebu.
 Strossmayer Josip Jurij, vladika, itd. v Djakovu.
 baron Winkler Andrej, vitez železne krone II. reda in Franc-
 Josipovega reda, c. kr. dež. predsednik v p., itd. v Gorici.
 dr. Zupanec Jernej, c. kr. notar, predsednik c. kr. notarske
 zbornice, hišni posestnik, itd. v Ljubljani.

b) Ljubljanski društveniki:

- Arcè Josipina, zasebnica in posestnica.
 Arcè Rajko, c. kr. p. blagajnik in posestnik.
 Auer Oroslav, zasebnik
 Avšič Jakob, uradnik „Slavije“.
 dr. Babnik Janko, c. kr. sod. pristav.
 Bartel Anton, c. kr. gimn. profesor.
 Bayr Alojzij, c. kr. rač. svètnik v p. in posestnik.
 Benedikt Josip S., trgovec in posestnik.
 Bilina Ferdinand, trgovec in posestnik.
 Blaznikovi dediči, tiskarna in posestvo.
 dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol, primarij, dež. po-
 slanec, obč. svètnik in posestnik.
 Bradaška Ferdinand, m. blag. kontrolor.
 Brežnik Franc, c. kr. gimn. profesor.
 Brunet Franc, c. kr. tel. učitelj.
 Businaro Ludovik, brivec in posestnik.
 Costa Anton, c. kr. rač. oficijal.
 Čuden Franjo, lastnik urarske trgovine.

- Dečman Anton, trg. pom. in posestnik.
 Dekleva Josip, užit. ravnatelj in posestnik.
 Detela Oton, dež. glavar, graščak, vit. Fr. Jos. reda, itd.
 Dimnik Jakob, mestni učitelj.
 Dlouhy Heliodor, c. kr. fin. komisar.
 Dobida Josip, c. kr. fin. tajnik.
 dr. Doleneč Hinko, c. kr. dež. sod. tajnik.
 Doleneč Oroslav, svečar, obč. svetnik, posestnik, itd.
 Dovčič Ivan A., mag. pharm.
 Drahsler Pavl, trg. poslovodja.
 Dralka Josip, c. kr. vl. svetnik in posestnik.
 dr. Drč Josip, mestni zdravnik, itd.
 Drenik Franc, gl. zast. zav. „New-York“.
 Drenik Friderik, mag. pom. uradnik.
 Duffè Ivan, mestni ingénieur.
 Eberl Adolf, pleskar.
 Eržen Ivan, drd. med. in boln. sekundarij.
 Fabian Ivan, trgovec in posestnik.
 dr. Faleschini Franc, stavb. mojster in posestnik.
 dr. Ferjančič Andrej, c. kr. drž. pravdn. namestnik in drž.
 poslanec.
 Ferlinz Franc, gostilničar.
 Foerster Anton, učitelj godbe in godbeni vodja v stolni
 cerkvi.
 dr. Franko Alojzij, odv. kandidat.
 dr. Furlan Josip, odv. kandidat.
 Geiger Ivan, drd. med. in boln. sekundarij.
 Gerber Josip, knjigovez in posestnik.
 Gerbič Franc, prof. glasbe, itd.
 Giontini Marija, lastnica trgovine.
 pl. Globočnik Anton, c. kr. vladni svetnik v p. in državni
 poslanec.
 Gnesda Josipina, lastnica kavarne in posestnica.
 Goestl Franc, c. kr. poštni kontrolor.
 Gogola Ivan, c. kr. notar, obč. svetnik in posestnik.
 Goričnik Franc, trgovec.
 Goršič Franc, orglj. mojster in posestnik.
 Grasselli Peter, župan, vitez Zel. krone III. reda, deželni
 poslanec, posestnik, itd.
 dr. Gregorič Vinko, primarij, itd.
 Gričar Ivan, solastnik trgovine.
 Hafner Ivan, gost. in posestnik.
 Hafner Jakob, ravnatelj priv. učilišča.
 Hanuš Jaromir, m. vodov. ingénieur.

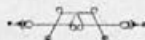
- Hilbert Julij, c. kr. stavb. pristav.
 Hočevar Ivan, c. kr. davk. uradnik v. p.
 Hofbauer Ana, dež. tajnika vdova, itd.
 Hozhevar Anton, c. kr. rač. praktikant.
 Hraský Ivan VI., dež. ingénieur in obč. světnik.
 Hren Franc, veletržec, graščak, trg. zbornice světnik, itd.
 Hribar Ivan, gl. zast. „Slavije“, obč. světnik, deželni poslanec, itd.
 Hubad Josip, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Hudnik Matija, odvetnik.
 dr. Illner Franc, m. pol. zdravnik.
 dr. Jacobi Roman, zobozdravnik.
 Jakopič Franc, trgovec in posestnik.
 Jamšek Ivan, trg. pošlovodja in posestnik.
 dr. Jan Ivan, c. kr. fin. prok. koncipist.
 Jeglič Josip, trgovec in posestnik.
 dr. Jenko Ludovik, priv. zdravnik.
 Juvančič Dragotin, trgovec in posestnik.
 Kadilnik Franc, trg. blagajnik.
 Kajzel Amalija, trgovka.
 Kandare Franc, not. koncipijent.
 dr. Kapler Josip, c. kr. okr. zdravnik.
 Karlin Martin, c. kr. gimn. profesor.
 Kaučič Jakob, c. kr. vodja zemlj. knjig v p.
 Kenda Henrik, trgovec in posestnik.
 Klein Anton ml., c. kr. okr. komisar.
 Klein Anton st., solastnik tiskarne, trg. zborn. podpredsednik, obč. světnik, lastnik zl. križa za zasluge, itd.
 Klemenčič Ferdinand, nadz. drž. železnic in posestnik.
 Klun Karol, kanonik, drž. in dež. poslanec, itd.
 Knez Ivan, trgovec, obč. světnik in posestnik.
 Kobilca Jakob, trgovec in posestnik.
 Kobljar Anton, kurat v pris. delavnici, itd.
 Koch Ciril, stavb. risar.
 Kokalj Matija, c. kr. brz. oficijal.
 Kolman Franc, trgovec, trg. zborn. světnik in posestnik.
 dr. Kopriwa Ivan, mestni fizik.
 Korun Valentin, real. profesor.
 Kosler Ivan, tovarnar in graščak.
 Kostanjevec Maks, c. kr. fin. praktikant.
 Košir Ivana, posestnica.
 Kranjec Ivan, mestne hranilnice blagajnik.
 Kremžar Andrej, dež. bolnice oskrbnik.
 dr. Krisper Valentin, odvetnik.

- Križaj Josip, m. komisar in posestnik.
 Krulec Ivan, mestni učitelj.
 Kuhar Andrej, drd. iur. in not. kandidat.
 Kunst Alojzij, črevlj. mojster.
 Kušar Josip ml., drd. iur. in odv. kandidat.
 Kušar Josip st., trgovec, drž. poslanec, vit. Fr. Jos. reda,
 posestnik, itd.
 Lachainer Karol, m. blag. oficijal in posestnik.
 Lah Evgen, mag. konc. pristav in tajnik „Matiče Slovenske“.
 Lavrenčič Josip, priv. uradnik in posestnik.
 Lavrič Mihael, trgovec in posestnik.
 Lederhas Ludovik, c. kr. gimn. profesor.
 Lenarčič Anton, c. kr. fin. tajnik.
 Lenček Alojzij, trgovec.
 Lentsche Josip, trgovec in posestnik.
 Leustek Milan, mag. pharm.
 Levec Franc, c. kr. real. profesor, itd.
 Lozar Josip, trgovec in trg. zborn. svêtnik.
 Lubey Josip, c. kr. fin. nadzornik v p., itd.
 Martinak Josip, c. kr. dež. sod. svêtnik in vit. Fr. Jos. reda.
 Materne Julija, posestnica.
 Mathian Ivan, c. kr. dv. tovarnar in posestnik.
 Mikusch Adolf, trgovec.
 Mikuš Anton, dež. uradnik.
 Millitz Ljudmila, lastnica tiskarne in posestnica.
 Modic Josip, c. kr. rač. oficijal.
 Moos Julija, m. šol. voditeljica.
 Müllner Alfonz, muz. kustos in c. kr. profesor v p.
 dr. Munda Franc, odvetnik in posestnik.
 Murnik Ivan, dež. poslanec in odbornik, ces. svêtnik, trg.
 zborn. tajnik, vit. Franc Jos. reda, obč. svêtnik, itd.
 Naglas J. N., tovarnar in posestnik.
 Nepoznat Josip, zasebnik.
 Orožen Franc, c. kr. pripr. profesor.
 Oswald Marija, kavarnarica.
 dr. Papež Franc, odvetnik dež. poslanec in odbornik.
 Paternoster Josip, dež. oficijal.
 Perdan Ivan, trgovec, posestnik, trg. zborn. predsednik, itd.
 Perušek Rajko, c. kr. gimn. profesor.
 Peterca Franc, trg. zborn. svêtnik, posestnik, itd.
 Peterlin Ivan, c. kr. avskultant.
 Petričič Vaso, podžupan, trgovec, trg. zbornice svêtnik,
 posestnik, itd.
 Petrovčič Anton, c. kr. rač. oficijal.

- Pfeifer Franc, c. kr. v. rač. svêtnik.
 Pirc Gustav, c. kr. kmet. družbe tajnik, popotni učitelj in
 obč. svetovalec.
 Pirc Karol, c. kr. real. profesor.
 dr. Pirc Maks, odv. kandidat.
 Plantan Ivan, c. kr. notar.
 Pleiweiss Josip, solastnik tovarne in posestnik.
 Pleiweiss Karol, not. kandidat.
 Pleško Karol, c. kr. dež. sod. svêtnik in posestnik.
 Pleteršnik Maks, c. kr. gimn. profesor, itd.
 Poljanec Alojzij, dež. pris. delavnice oskrbnik.
 Povšè Franc, vodja kmet. šole v p., veleposestnik, dež. in
 drž. poslanec, obč. svêtnik, itd.
 dr. Požar Lovro, c. kr. gimn. profesor.
 Praprotnik Andrej, šolski ravnatelj v p., lastnik zl. križa
 za zasluge s krono, itd.
 Premk Anton, c. kr. višji poštni kontrolor in posestnik.
 Prosenc Josip, zav. uradnik, obč. svêtnik, itd.
 Pushnik Marko, not. kandidat.
 Ravnihar Franjo, deželni knjigovodja, občinski svêtnik in
 posestnik.
 Ravnihar Ludovik, c. kr. dež. sod. svêtnik v p.
 Rebek Anton, c. kr. v. davk. nadzornik.
 Reich Avgust, c. kr. fin. koncipist.
 Rodé Ivan, trgovec in posestnik.
 Rohrmann Viktor, tovarnar in posestnik.
 Rojnik Franc, trgovec.
 Rus Franc, c. kr. rač. praktikant.
 Rutar Simon, c. kr. gimn. profesor.
 Samec Terezija, zasebnica.
 Schaeffer Albert, rokovičar.
 Schantel Franc, trgovec in posestnik.
 Schrey Ivan, pek in posestnik.
 Senekovič Andrej, c. kr. gimn. ravnatelj in obč. svêtnik.
 Sittig Teodor, c. kr. geometer in posestnik.
 Skabernè Avgust, trgovec, trg. zbornice svêtnik in posestnik.
 Skalè Ivana, posestnica.
 Skofizh Ivan, trgovec.
 Slatner Josip, trg. pomočnik.
 Soss Friderik, trgovec in posestnik.
 Souvan Ferdinand, veletržec in graščak.
 Souvan Franc Ks., veletržec, posestnik, m. hranilnice pred-
 sednik, trg. zborn. svêtnik, itd.
 Sparowitz J., zlatar.

- dr. Starè Josip, c. kr. fin. prok. pristav, obč. svètnik, posestnik, itd.
- dr. Stepančič Henrik, c. kr. avskultant.
- dr. Stor Franc, odvetnik.
- Stuppan Andrej, kavarnar.
- dr. Supan Viktor, odv. kandidat.
- Supančič Ivan, trg. pomočnik.
- dr. Suyer Albin, odvetnik.
- Svoboda Josip, lekar.
- Šetjnc Ignacij, trg. potnik.
- dr. Šlajmer Edvard, primarij, itd.
- Šorli Matija, c. kr. višji poštni oskrbnik.
- Šorn Vincenc, c. kr. jetn. nadzornik.
- Štritof Anton, gimn. profesor.
- Šubic Ivan, c. kr. ravnatelj obrt. strok. šol. in obč. svètnik.
- Suklje Henrik, drd. med. in boln. sekundarij.
- Suman Josip, c. kr. dež. šolski nadzornik.
- Tambornino Ana, lastnica trgovine in posestnica.
- Tausers Franc, c. kr. rač. azistent.
- Tauzher Ivana, lastnica trgovine in posestnica.
- Tavčar Alojzij, c. kr. gimn. profesor.
- dr. Tavčar Ivan, odvetnik, obč. svètnik, dež. poslanec in posestnik.
- dr. Tekavčič Franc, odv. kandidat.
- Terdina Franc, m. vod. knjigovodja.
- Toennies Adolf, priv. ingénieur, posestnik, itd.
- Tomec Jakob, I. mestni komisar.
- Tomšič Ivan, c. kr. vadm. učitelj, obč. svètnik, itd.
- Tomšič Jernej, zasebnik.
- Treo Simon, hišni posestnik.
- Treo Viljem, stavb. podjetnik in hišni posestnik.
- Triller Franc, dež. oficijal.
- dr. Triller Karol, odv. kandidat.
- pl. Trnkoczy Ubald, lekar in chemik.
- Troha Ivan, c. kr. okr. tajnik v p.
- Trstenjak Anton, m. hran. kontrolor.
- Trtnik Franc, dež. blag. kontrolor, posestnik, itd.
- Turk Hugon, trg. potnik.
- Turk Ivan, posestnik, itd.
- Uršič Franc, dež. konc. praktikant.
- dr. pl. Valenta Alojzij, primarij, rav. dež. bolnice, c. kr. vl. svètnik, profesor, posestnik, itd.
- Valentinčič Ignacij, gl. zast. zav. „Austria“ in „Concordia“, obč. svètnik in posestnik.

- Vavrú Ivan, c. kr. gimn. prof. v p.
 Vdovič Ivan, zavarovalni agent.
 Velkovrh Ivan, tovarnar, obč. svètnik, posestnik, itd.
 Vencajz Ivan, c. kr. dež sod. svètnik, itd.
 Verhunc Anton, trg. pomočnik.
 Veršec Maks, gl. zast. „Fonçiere“.
 Vičič Ivan, trgovec.
 dr. Vilfan Janko, odv. kandidat.
 Vilhar Ivan, ravn. m. užitn. zakupa, posestnik, itd.
 Vodušek Matej, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Vok Franc, c. kr. notar, itd.
 Vončina Ivan, mag. svètnik, itd.
 dr. Vošnjak Josip, primarij, dež. poslanec in odbornik, posestnik, itd.
 Vrhovnik Ivan, trn. župnik.
 Wik Franc, ingénieur.
 Zagorjan Anton, knjigotržec.
 Zamida Matija, dež. svètnik.
 Zarnik Ana, odv. vdova.
 vitez Zitterer di Cavalechina Matija, c. in kr. stotnik v p., obč. svètnik, itd.
 Zupan Tomo, c. kr. gimn. profesor, ravnatelj „Alojzijevišča“, konz. svètnik, itd.
 dr. Zupanc Franc, c. kr. okr. zdravnik, itd.
 Zupančič Filip, stavb. mojster, posestnik, in obč. svètnik.
 Zupančič Josip, odv. kandidat.
 Zupančič Vilibald, c. kr. priprav. profesor, itd.
 Žagar Karol, dež. blagajnik, obč. svètnik in posestnik.
 Žakelj Friderik, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Žitek Vladimir, odv. kandidat.
 Žlogar Anton, c. kr. kazn. kurat.
 Žmavc Josip, c. kr. avskultant.
 Žužek Franc, c. kr. višji ingénieur.

c) Vnanji društveniki:

- Jebačin Ivan, trgovec na Glincah.
 Krisper Valentin, tovarnar in posestnik v Radečah.
 Kvas Anton, trgovec in posestnik v Trstu.
 Lukančič Ivan, c. kr. nadingénieur v p. na Dunaji.

Macák Ivan, c. kr. v. nadz. kat. uradov v Trstu.
 dr. Marolt Janko, dež. okr. zdravnik na Vrhniki.
 Mehora Ivan, trg. in pos. v Novem Mestu.
 Prevc Valentin, posestnik, itd. v Kranji.
 Rabaz Henrik, ing. in stavb. podjetnik v Višnji Gori.
 Sterlè Franc, nač. žel. postaje v Zagorji.
 Svetec Luka, c. kr. notar, dež. poslanec in posestnik.
 Šusteršič Gašpar, trgovec in posestnik na Glincah.

Skupno število: 4 + 249 + 12 = 265.

III.

Tajnikovo poročilo

o društvenem in odborovem delovanji

za XXXI. društveno dobo od 26. dec. 1891.—26. dec. 1892.

V zadnjem letu so se naše društvene razmere precej bistveno spremenile. Povod tej bistveni spremembi je dala preselitev v nove prostore. Toda predno o tem za društveno življenje in njega obstanek toli važnem dogodku obravnavam, spregovoriti mi je v prvi vrsti o običajnostih, ki se v vsakem pravilno delujočem društvu ponavljajo leto za letom.

V lanskem občnem zboru, kateri se je vršil, kakor skoro brez izjeme vsi čitalniški, na Sv. Štefana dan, so bili potrjeni vsi prejšnji odborniki. Le namesto g. dr. Hudnika, kateri se je bil lani med letom odpovedal odborništvu, ne da bi se bilo mesto po njem popolnilo, stopil je g. notar Plantan. Iz zbora ni prevzel odbor nobenih nalog, reševal pa tekoča vprašanja v 7 sejah, ktere so se vršile dne 4. jan., 15. febr., 21. aprila, 25. junija, 14. septembra, 19. novembra, in 19. decembra. V vseh teh sejah so se obravnavale gospodarske in veseliške zadeve. Poleg tega je bilo še več manjših razgovorov.

Kako da je letos Čitalnica gospodarila, o tem bo slavni zbor poučil gospod blagajnik. Videli bodete, da je bilo letos društvo v težavnem položaji ter da je bilo treba zelo previdnega postopanja, ako je hotel odbor obdržati ravnotežje med dohodki in pa stroški.

V tesni zvezi z gmotnimi sredstvi, ktera so društvu na razpolaganje, sta pouk in zabava, kterima je naše društvo

po svojih pravilih namenjeno. Pouku služijo časopisi, kateri se prav marljivo čitajo. Čitalnica je bila naročena na vsakovrstne časopise; njih število raste od leta do leta. Želje društvnikov so v tem obziru precej daleč segajoče in odbor mora skušati jim po moči ustrezati. Bralna soba čitalniška je tako prirejena, da zadovoljuje svoje obiskovalce.

Za zabavo društvnikov je skušal odbor poskrbeti z raznovrstnimi besedami, večeri, koncerti in plesi. Svojega običajnega programa se je mogla Čitalnica držati letos le v prvi polovici društvene dobe, ko je društvo razpolagalo še z dvorano in gostilniškim vrtom.

V predpustnem času je priredila Čitalnica svojim društvnikom poleg običajnega Vodnikovega plesa, dné 1. februarija, dva mala plesa: dné 16. januarija in 27. februarija. Oba sta bila združena z malo besedo. Odbor je že lani uvidel, da imajo take zabave večjo privlačno silo. Tudi tu se je pokazalo, da je bilo tako bolj prav. Vsi trije plesi so bili razmerno dobro obiskani. Sodelovalcem pri besedah bodi še jedenkrat iz tega mesta spodobna zahvala.

Tudi postni čas ni ostal brez zabave. Gospod ravnatelj Šubic, od odbora naprošen, je bil tako prijazen, da je napravil v čitalniški dvorani našim članom predavanje v treh večerih: dné 24. marcija, dné 31. marcija in dné 7. aprila „O umetnosti in našem domu“. Popularna predavanja, dobro premišljena in zelo pregledno razvrščena, so močno ugajala. Mnogobrojno zbrano občinstvo jim je sledilo z vidnim zanimanjem. G. ravnatelju sta na njegovi prijazni naklonjenosti hvaležna društvo in odbor. Dné 9. aprila pa je priredila „Glasbena Matica“ čitalničarjem velik koncert z bogatim programom.

Dné 15. maja se je preselila Čitalnica po skoro tridesetletnem bivanju v g. Souvana hiši v novo stanovanje na Turjaškem Trgu. O tej priliki je imelo društvo z inštalacijo plina, popravami in novimi naročili itd. veliko izvanrednih stroškov, kateri so se dali le deloma pokriti s skupilom od stare nerabne šare in odvišnega inventarja. Trudapolno nadzorstvo cele selitve in inventariziranje čitalniškega imetja je drage volje prevzel in točno zvršil neumorno delavni odbornik g. Drenik; podpiral ga je pa tudi vstrajno g. blagajnik Pirc. Obema bodi za to prisrčna zahvala. Novi prostori so visoki, zračni, sploh elegantni. Manjka jim pa dvorane in vrta. Skrbljeno je v njih pač dobro za vsakdanjo zabavo, nedostaje pa prostora za veselice. Običajna vrtna veselica pred sklepom šolskega leta morala se je zategadelj vršiti dné 9. julija na

Ferlinčevem vrtu. Izpala je prav povoljno. Tudi jesenski in zimski program sta se morala spremeniti. Predadventne besede in koncerti so se morali ogniti navadnim društvenim večerom, pri katerih pa ni bilo nič manj zabave. Odboru so močno olajšali nalogo rediteljice in reditelji tem večerom, kateri so, od odbora naprošeni, rodoljubno nalogo prav radi prevzeli, častno in točno zvršili. Čitalnica je napravila štiri take večere s petjem, deklamacijo, igro, živimi podobami, itd. Vršili so se pa: 16. oktobra, 30. oktobra, 13. novembra in 25. novembra, ter zvršili na občno zadovoljnost. Vsi so bili združeni z malim plesom. Ako še omenimo, da so se 11. decembra razkazavale dobro vspele meglene podobe in da namerava Čitalnica prirediti društvenikom tudi Silvestrov večer, bodi s tem poročanje o Čitalnici kot zabavnem društvu v l. 1892. končano. — Slavni zbor iz tega poročila lahko razvidi, da zabavni program zadnjega leta nikakor ni zaostajal za onim prejšnjih let.

V zadnjem času se je pojavil v naši Čitalnici ženski tamburaški zbor. Dvanajst čitalniških dam se je zjediniło po uzoru moškega tamburaškega zbora, ki se je pojavil pred par leti v Sokolu, da se urijo v tamburanji. Na njih priprošnje jim je odbor zagotovil svojo podporo in dal za vaje na razpolaganje manjšo društveno sobo. Želeti je le, da bi našla ta misel tudi med občinstvom krepak odziv in da bi tamburašice čitalniške pogostokrat zabavale občinstvo s svojo igro.

Čitalnica je bila in je tudi še sedaj ostala nekako središče slovenskemu življu, društvenemu in tudi socijalnemu sploh. Tudi letos je bila naša Čitalnica v tesni zvezi z drugimi narodnimi društvi, ktera so se ponavljaje zatekala pod njeno streho. V prvi vrsti je tu imenovati „Dramatično društvo“; poleg njega pa tudi „Sokola“, „Narodni Dom“, „Družbo ss. Cirila in Metoda“. Pa tudi druga društva so se o svojih slavnostnih prilikah vedno spominjale naše Čitalnice, ktera jim je z veseljem vselej šla na roko. — Dram. društvo je prirejalo pred otvoritvijo novega gledališča redno svoje predstave v čitalniški dvorani in se je s Čitalnico preselilo tudi v novo stanje, kjer si je priredilo svojim potrebam kolikor toliko ustrežajoč prostor za igralne poskušnje. „Sokol“, „Slavec“, „Slov. biciklisti“ in „Ljubljana“ so priredili v čitalniških prostorih svoje predpustne veselice, „Nar. Dom“ svoj občni zbor, „Slov. društvo“, „Družba ss. Cirila in Metoda“ svoje odborove seje. „Učiteljsko društvo slovensko“ je imelo v Čitalnici slavnostni večer na čast Komenskemu in pa, ko je avgusta meseca

vsprejelo češke kolege in njim na čast priredilo več zabav, svoje shajališče v Čitalnici. Slovenski vseučiliščniki so osnovali svoje ferijalno društvo „Sava“ avgusta meseca in prirejali posvetovanja v Čitalnici. Z jedno besedo, ako je bila Čitalnica ob početku svojega obstanka faktično jedino narodno društvo in je postala sčasoma mati drugim narodnim, iz nje nastalim, prvotno v njej delujočim društvom, so se ta društva tudi letos svoje matere hvaležno spominjala, k njej zatekala in vsigdar radovoljno pomoč našla.

Da ni manjkalo tudi letos od zunaj različnih pojavov, katerim se je morala naša Čitalnica, kjer je potreba nanesla, primerno odzivati, je ob sebi umevno. Niso se je pa spominjala samo sorodna čitalniška in bralna, marveč tudi različna druga strokovna in zabavna, znanstvena in humanitarna društva.

V zvezi z drugimi narodnimi društvi, ali prav za prav pod čitalniškim vodstvom, se je zvršil sloves od bivšega, velezaslužnega deželnega predsednika, ob enem čitalniškega častnega člana: barona Andreja Winklerja, dné 16. oktobra in poklanjanje njegovemu nasledniku, sedanjemu vodji deželne vlade, baronu Viktorju Heinu, dné 1. novembra.

Svoje uradne dolžnosti je Čitalnica kot društvo vedno točno zvrševala in skrbela tudi za to, da so se pristojnemu uradu njena obrtna podjetja v pravem, vsled preselitve v nove prostore skromnejšem stanju pojasnila.

Zvršiti mi je še žalostno dolžnost, spemniti se pokojnikov zadnje dobe: Blaznikove Franje, Druškoviča Andreja st. in soproge mu, Goltscha Franca, Gregoriča Andreja, Hafnerja Jankota, Kajzela Peregrina, Kneza Antona, Lukmana Jakoba, Ramma Alberta, i. dr. — Bodi jim vsem blag spomin!

Vsem, ki so na ta ali oni način kaj pripomogli k prospehu naše Čitalnice v prošlem težavnem letu, bodi iz tega mesta spodobna zahvala!

IV. Računsko
a) **Sklep**
vseh dohodkov in izdatkov ljubljanske

Zaporedna številka	D o h o d k i				
		gld.	kr.	gld.	kr.
1	Ostanek gotovine društvenega l. 1891			229	10
2	Doneski društvenikov			2930	72
3	Dohodki najemščine:				
	a) gostilna	143	—		
	b) kavarna	207	10		
	c) dramatično društvo	109	—		
	d) kustos	28	—		
	e) dvorana	145	—		
	f) prtilični prostori	16	19	648	29
4	Čisti dobiček razprodaje starin in raznih drugih odškodnin			192	72
5	Odškodnina za razsvitljavo in kurjavo			322	38
6	Povrnjeni davek			29	16
7	Obresti vrednostnih papirjev			45	—
8	Posojilo			500	—
	Skupni dohodki Če se odtegnejo izdatki			4897	37
				4706	92
	ostane gotovine	—	—	190	45

poročilo.

računa

Čitalnice za društveno leto 1892.

Zaporedna številka	I z d a t k i	gld.		kr.	
	A. Redni:				
1	Stanovanje			1410	27
2	Plača kustosa			408	—
3	Časniki			443	26
4	Veselice			616	90
5	Razsvitljava			587	16
6	Kurilo			197	40
7	Tisek za leto 1891			74	60
8	Davek			40	41
9	Zavarovalnina pohištva			4	82
10	Mizarska in ključarska dela ter druge hišne potrebe			212	61
11	Razni izdatki			29	35
12	Stroški posojila			26	60
	B. Izvanredni:				
13	Zadnji obrok plinove vpeljave v poprejšnjih prostorih	117	61		
14	Nakup novega hišnega orodja, popravki in stroški vsled selitve	386	93		
15	Prispevek tamburaškemu zboru Čitalnice	65	—		
16	Posojilo " " "	86	—	655	54
	Skupni izdatki	—	—	4706	92

V Ljubljani, 21. decembra 1892.

Karol Pirc,
blagajnik.

Pregledala in v redu našla.

V Ljubljani dne 23. decembra 1892.

A. Verhunc l. r.

Fr. Triller l. r.

b) **Izkaz**

ljubljske Čitalnice koncem

Zaporedna številka	A k t i v a		
		gld.	kr.
1	Gotovina v blagajnici	190	45
2	Vrednost pohištva in arhiva	800	—
3	Papirna renta gld. 1000. — à 97 45	974	50
4	Delnica „Narodne tiskarne“	60	—
5	Kurilo v vrednosti	140	—
6	Zaostala odškodnina	63	—
7	Posojilo tamburaskemu zboru Čitalnice	86	—
		2313	95

imetja

drštvenega leta 1892.

Zaporedna številka	P a s i v a	gld.	kr.
1	Posojilo	500	—
2	Račun za vpeljavo plina in vode v novih prostorih	229	98
3	Zaostali dolg na plinu	50	—
4	Petrolej in steklo za leto 1892	50	—
5	Tisek za leto 1892	80	—
	Saldo aktiv	1403	97
		2313	95

V Ljubljani dne 21. decembra 1892.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški,
prvosednik.

Karol Pirc,
blagajnik.

c) **Pro-**
ljubljske Čitalnice

Zaporedna številka	D o h o d k i		
		gld.	kr.
1	Ostanek gotovine leta 1892	190	45
2	Doneski društvenikov	3000	—
3	Dohodki najemščine	316	10
4	Obresti od vrednostnih papirjev	45	—
5	Zaostala odškodnina	63	—
6	Povrneno posojilo	86	—
Skupni dohodki		3700	55
skupni izdatki		3563	58
prebitek dohodkov		136	97

račun

za društveno leto 1893.

Zaporedna številka	I z d a t k i	gld.	kr.
	A. Redni:		
1	Stanovanje	1199	—
2	Plača kustosa	408	—
3	Časniki	400	—
4	Veselice	700	—
5	Tisek za leto 1892	80	—
6	Petrolej in steklo za leto 1892	50	—
7	Razsvitjava in kurjava po odbitih odškodninah	270	—
8	Hišne potrebe in tako dalje	200	—
	B. Izvanredni:		
9	Za vpeljavo plina in vode v novih prostorih	229	98
10	Stroški posojila	26	60
	Skupni izdatki	3563	58

V Ljubljani 21. decembra 1892.

Karol Pirc,
blagajnik.

Časopisi,

ki se nahajajo v Čitalnici začetkom leta 1893.

a) Politični:

1. Agramer Tagblatt (Zagreb).
2. Dolenjske Novice (Novo Mesto).
3. Domoljub (Ljubljana).
4. Edinost (Trst).
5. Hlas Národa (Praga).
6. Hrvatska (Zagreb).
7. Il Diritto Croato (Pulj).
8. Il Rinnovente (Gorica).
9. Laib. Wochenblatt (Ljubljana).
10. Laibacher Zeitung (Ljubljana).
11. Mir (Celovec).
12. Narodny Listy (Praga).
13. Naša Sloga (Trst).
14. Neue Freie Presse (Dunaj).
15. Nova Soča (Gorica).
16. Novice (Ljubljana).
17. Obzor (Zagreb).
18. Politik (Praga).
19. Rodoljub (Ljubljana).
20. Slovanski Svět (Ljubljana).
21. Slovenec (Ljubljana).
22. Slovenski Gospodar (Maribor).
23. Slovenski Narod (Ljubljana).
24. Südsteirische Post (Maribor).
25. Vaterland (Dunaj).

b) Poučni in zabavni:

1. Alte und neue Welt (Einsiedeln).
2. Bazar (Leipzig).
3. Buch für Alle. 2 izt. (Stuttgart).
4. Chronik der Zeit (Stuttgart).
5. Danica (Ljubljana).
6. Dom in Svět (Ljubljana).
7. Fliegende Blätter (München).
8. Humoristické listy (Praga).
9. Illust. Frauenzeitung (Berlin).
10. Kmetovalec (Ljubljana).
11. Leipziger ill. Zeitung (Leipzig).
12. ИИВА (St. Petersburg).
13. Popotnik (Maribor).
14. Pravnik (Ljubljana).
15. Rimski Katolik (Gorica).
16. Schorers Familienblatt (Berlin-Leipzig-Dunaj).
17. Učiteljski Tovariš (Ljubljana).
18. Ueber Land und Meer 2 iztisa (Stuttgart).
19. Von Fels zu Meer (Stuttgart).
20. Vienac (Zagreb).
21. Vrtec (Ljubljana).
22. Vrtnar (Ljubljana).
23. Zlata Praha (Praga).
24. Zvon (Ljubljana).

Skupaj 25 + 24 = 49

VI.

Pravila**národne čitalnice v Ljubljani.**

osnovana po odseku petorice v seji dne 2. januarija 1891. leta, soglasno sprejeta v izvanrednem občnem zboru dne 7. jan. 1891. in potrjena od vis. c. kr. dež. vlade z razpisom z 29. dne jan. 1891. l. št. 1412.

§ 1. Namen čitalnici, ki ima sedež v Ljubljani, je: 1.) čitanje ali branje časopisov in knjig, pisanih v raznih evropskih jezikih; 2.) razveseljevanje z besedami, plesi, igrami itd. Ne vtika se tedaj čitalnica v nikake politiške stvari.

§ 2. Kdor želi društvu pristopiti, mora biti polnoleten ali sicer samovlasten ter se oglasiti pisмено društvenemu odboru. Po razpravi odloči odbor, ali se njegovu želji zadosti ali ne; vendar odbor ni odgovoren nikomur za svojo odločbo. Glasovanje je v tem slučaju tajno. Sprejetje seza zmirom nazaj do 1. onega meseca, katerega se je društvenik prijavil odboru. Častne ude voli občni zbor.

§ 3. Društveniki so plačujoči in častni. Plačujoči so ali tukajšnji ali vnanji. Tukajšnji pristopajo ali samo za svojo osebo ali s svojo rodbino.

§ 4. Udje, z rodbino pristopivši, plačujejo na leto po 14 gld., posamezni udje po 9 gld., vnanji po 4 gld. Plačuje se zmirom naprej in vsaj za mesec dni. Vrh tega plačujejo tukajšnji udje za vsak pristop po 2 gld. vpisnine. Častni udje ne plačujejo ničesa, uživajo pa vse pravice plačujočih društvenikov.

§ 5. Vsak društvenik dobi sprejemno pismo in natisnena društvena pravila.

§ 6. Pravice društvenikov so naslednje: 1.) čitati (brati) časopise in knjige po § 1. društvenikom pripravljene ter obiskovati vsakovrstne veselice, kakor: besede, plese, igre i. t. d.; 2.) po določenem redu prejemati časopise in knjige za domače branje; 3.) svoje želje, nasvete in pritožbe v po-

sebni za to zmirom pripravljene knjige naznanjati; 4) udeleževati se občnih zborov, stavljati v njih nasvete o društvenih zadevah in spremembi pravil ter udeleževati se aktivno in pasivno volitev v odbor; 5.) vpeljavati omikane ptujce v čitalnico.

§ 7. Vpeljan gost se mora kateremu odborniku zglasiti ter potem svoje ime in stan v posebno knjigo vpisati. Vsled tega mu je dopuščeno 14 dni hoditi brat časopise in knjige ter vdeleževati se tačasnih društvenih veselice brez vsacega plačila.

§ 8. Vsak društvenik se mora zvesto ravnati po društvenih pravilih in naredbah, katere bi odbor potrebne spoznavši ustanovil.

§ 9. Namenjen odstop se mora odboru tri mesece naprej pisмено naznaniti. Kdor po prijaznem, dvakratnem pismenem opominu ne plača, zbríše se iz društva. Ako društvenik umrje ali ako se preseli iz Ljubljane, prenehajo s tem ob enem njegove pravice in dolžnosti.

§ 10. Za oskrbljevanje društvenih opravil in imetka volijo v zmyslu § 6. točka 4. vsi udje v občnem zboru za eno leto predsednika in deset odbornikov. Odbor si potem iz svoje srede izbere podpredsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja.

§ 11. Predsednik in, ako on ne bi mogel, mesto njega podpredsednik vodi društvo po društvenih pravilih, sklicuje občne zборе in odborove seje, vodi razprave, podpisuje vsa društvena pisma in zapisnike, zastopa društvo na zunaj.

§ 12. Tajnik podpira v vseh zadevah predsednika, sestavlja zapisnike o zborih in sejah, podpisuje s predsednikom vred vsa društvena pisma in zapisnike.

§ 13. Knjižničar preskrbljuje po odborovem sklepu in drži v redu časopise in knjige.

§ 14. Blagajnik ali denarničar prejema vse dohodke, izplačuje po nakazilih, podpisanih po predsedniku, in je odgovoren za društveni imetek. Občnemu zboru mora predlagati račun preteklega in proračun za prihodnje leto.

§ 15. Za oskrbljevanje ostalih opravil postavijo se odseki, ki poročajo odboru o svojih ukrepih in jih izvršujejo.

§ 16. Vsa odborova opravila so brezplačna.

§ 17. Odbor se shaja po enkrat na mesec, ako treba tudi po večkrat. Vse važnejše reči se morajo izvrševati po odborovih sklepih. — Da so sklepi veljavni, treba v seji navzočnosti vsaj 6 odbornikov. O manj važnih opravilih odločuje

predsednik s tajnikom vred, mora pa odločbe in razloge pojasniti v prvi prihodnji seji.

§ 18. Vsako leto se morajo meseca decembra vsi udje po kakem domačem slovenskem listu pozvati v redni občni zbor. Razun tega se mora na zahtevanje 20 društvenikov najdalje v 15 dneh po izročeni pismeni želji sklicati izvanreden občni zbor na podlagi predložitve dnevnega reda.

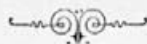
§ 19. Z razglasom rednega občnega zbora se mora oznati tudi dnevni red. Ta zbor se začinja s predsednikovim ogovorom, tajnik priobčuje pregled o društvenem delovanju, blagajnik račun preteklega in proračun prihodnjega leta. Zbor voli tudi tri društvenike, ki v preteklem letu niso bili v odboru, da pregledajo in po okolnostih potrdijo ali popravijo račune.

§ 20. Ta pravila more spremeniti vsak občni zbor, vendar samo, ako sta dve tretjini navzočnih za spremembo.

§ 21. Način glasovanja v občnih zbora določuje praviloma predsednik ali izjemoma vsled zahteve nadpolovična večina zborova. Voli se vselej pismeno.

§ 22. V vseh zbora in sejah odločuje večina glasov navzočnih odbornikov ali zborovalcev, le v slučajih, označenih v §§ 20. in 23. ne. Ako bi bilo enako število glasov, odločuje glas predsednikov.

§ 23. Ako ima društvo nehati, odloči o vsem društvenem imetku občni zbor z dvema tretjinama glasov navzočnih društvenikov. Občni zbor razsoja tudi prepire med odborom in društveniki o kaki društveni zadevi. Ako bi tega občnega zbora ne bilo mogoče sklicati, spada premoženje društvu, ki bo enake namene imelo, kakor čitalnica.

VSEBINA:

I. Čitalniski odbor	3
II. Imenik društvenikov:	
a) častnih	5
b) ljubljanskih	5—11
c) vnanjih	11—12
III. Tajnikovo poročilo	12—15
IV. Računsko poročilo	16—23
V. Imenik društvenih časopisov	22
VI. Pravila narodne čitalnice	23—25

